

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOUU-00063/18-3

PŘÍKAZ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, vydává dne 6. února 2018 v souladu s § 150 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tento příkaz:

XXXX,

- I. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovávala osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, kterého se, jako správce osobních údajů podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., dopustila tím, že prostřednictvím kamerového systému se záznamem umístěného v sídle obviněné na adrese XXX, a na pracovišti obviněné na adrese XXX, zaznamenávala v období nejméně od 6. června 2017 do vydání tohoto příkazu ve vnitřních částech budov osoby pohybující se v prostorách čekáren (K03, K14, K20, K42, K43, K49, K52, K53, K54, K56), zaměstnance za přepážkou (K13) a recepční (K37, K40), osoby sedící v přední lavici v zasedací místnosti (K30) a dále dvěma kamerami, jejichž umístění bylo označeno jako „Galerie z ulice“ a „Galerie u kostela“ (K65, K66), osoby pohybující se na veřejném prostranství, a v období nejméně od 6. června 2017 do 9. listopadu 2017 vnější okolí budov včetně osob pohybující se na veřejném prostranství a sousední nemovitosti (K02, K04, K28, K29, K33, K41, K55),

čímž porušila povinnost stanovenou § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat osobní údaje se souhlasem subjektu údajů a bez tohoto souhlasu pouze na základě § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona,

- II. za což se jí podle § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb. a v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

pokuta ve výši 50.000 Kč
(slovy padesát tisíc korun českých)

splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 19-5825001/0710, variabilní symbol IČO obviněné, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Podkladem pro vydání příkazu je protokol o kontrole čj. UOOU-08765/17-17 ze dne 11. prosince 2017 pořízený podle zákona č. 101/2000 Sb. a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), inspektorem Úřadu pro ochranu osobních údajů PhDr. Petrem Krejčím v rámci kontroly provedené u obviněné ve dnech 23. října 2017 až 27. prosince 2017 a spisový materiál shromážděný v rámci této kontroly.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Dle § 2 odst. 4 tohoto zákona se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje pouze tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Toto ustanovení je přitom promítnutím ústavněprávní zásady obsažené v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle kterého se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, a pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější. Tato zásada se přitom promítá i do přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., neboť podle § 112 odst. 1 tohoto zákona odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. K tomu je nutno uvést, že porušení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., resp. spáchání přestupku dle § 45 odst. 1 písm. e) téhož zákona je svým charakterem přestupkem trvajícím (viz § 8 zákona č. 250/2016 Sb.). V souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb. se v případě, jestliže se zákon změnil během páchání přestupku, použije zákon, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán. Podle § 2 odst. 4 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb. se v případě trvajících přestupku použije zákon účinný v době, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu. S ohledem na uvedené a na časové vymezení skutku, kterým byl přestupek obviněné spáchán, proto správní orgán posuzoval jednání obviněné dle právní úpravy účinné od 1. července 2017.

Kontrola byla zahájena na základě podnětu doručeného Úřadu pro ochranu osobních údajů dne 7. září 2017, ze kterého vyplynulo, že na recepcích XXX jsou umístěny monitory zobrazující záběry z velkého množství kamer, které snímají jak vnitřní části budovy, tak vnější okolí, a to části XXX ulice, tramvaje, budovy pojišťovny, prostor před a za galerií XXX, část parku a též přilehlý kostel, okolí budovy na náměstí XX 4, ulici XXX. Stěžovatel se též domníval, že k záznamům z předmětných kamer má přístup nepovolaná osoba.

Ze spisové dokumentace vyplývá, že obviněná si nechala kamerový systém umístěný v sídle obviněné osoby na adrese náměstí XXX (dále jen „sídlo“), a na pracovišti obviněné osoby na adrese XXXX (dále jen „pracoviště“), zaregistrovat na Úřadě dne 24. března 2006 a jeho změnu dne 2. prosince 2013, a to v celkovém počtu 36 kamer. Kamery byly postupně instalovány nejprve tak, jak je uvedeno v registrovaném oznámení. Následně došlo k instalaci dalších kamer poté, co se původní analogové kamery staly nefunkčními, a proto byly nahrazeny převzetím nových dne 6. června 2017. V současné době je plně funkčních 47 kamer

převedených ze zkušebního provozu, konkrétně 16 kamer v sídle obviněné osoby a 31 kamer na pracovišti obviněné osoby. Kamerový systém je se záznamem. Záznam z vnitřních kamer je uchovávan po dobu 5 dnů, z vnějších kamer po dobu 48 hodin a následně je přemazáván novým záznamem.

Důvodem pro instalaci kamerového systému je dle obviněné osoby ochrana majetku obviněné osoby a ochrana majetku, života a zdraví nejen osob vstupujících do budov, ale i zaměstnanců obviněné osoby. Obviněná osoba uvedla, že dochází k incidentům jak uvnitř budov, např. k ohrožování a napadání zaměstnanců, poškozování vybavení nebo ke krádežím věcí, tak vně budov, např. k poškození vnějších stěn budov sprejery. X

Obviněná osoba doložila Úřadu dne 9. listopadu 2017 zpracovaný vnitřní organizační předpis, jímž je směrnice č. XX o ochraně osobních údajů ze dne 21. srpna 2014 (s účinností ode dne 25. srpna 2014) upravující technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních údajů v souladu s ustanovením § 13 zákona č. 101/2000 Sb., s cílem zajištění jednotného postupu při přijímání a realizaci opatření ochrany osobních údajů v podmínkách XXX, která se vztahuje i na zpracování osobních údajů získaných kamerovým systémem s obrazovým záznamem.

Během kontroly u obviněné společnosti došlo u sedmi vnějších kamer (konkrétně K02, K04, K28, K29, K33, K41, K55) v maskování jimi snímaných ploch, aby již nedocházelo ke snímání veřejného prostranství. Takto upravené záběry obviněná zaslala Úřadu dne 9. listopadu 2017.

Zákon č. 101/2000 Sb. provádí ústavně zakotvené základní právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o jeho osobě (vyjádřené v čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), které je neoddělitelnou součástí práva na ochranu soukromí, resp. soukromého a rodinného života. Uvedená základní lidská práva vyplývají i z mezinárodních úmluv, které je Česká republika povinna dodržovat a práva z nich vyplývají garantovat (např. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod).

K předmětu řízení lze konstatovat, že osobním údajem je podle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů, jestliže lze subjekt přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. V daném případě obviněná osoba shromažďovala v souvislosti s provozem kamerového systému informace vážící se k dotčeným subjektům údajů, které vypovídají mimo jiné o době jejich příchodu a odchodu do uvedených prostor, co zde dělali, jak se chovali apod. Uvedené osoby jsou na záznamech pořízených kamerovým systémem nepochybně identifikovatelné a to vzhledem ke kvalitě pořízených záznamů a možnosti ztotožnit jednotlivé subjekty (v případě zaměstnanců obviněné je zřejmé, že se jedná o subjekty správci známé nebo snadno identifikovatelné). Pořízené záznamy tedy obsahují osobní údaje subjektů údajů ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo

pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Podle názoru správního orgánu se o zpracování osobních údajů ve smyslu daného ustanovení jedná vždy, když je kamerový systém (zaměřený na monitorování fyzických osob) vybaven záznamovým zařízením, neboť v takovém případě dochází k systematickému shromažďování snímků osob nacházejících se v určitém časovém úseku v monitorovaném prostoru a lze též vyslovit presumpci dalšího využívání těchto záběrů, neboť v opačném případě, pokud by záběry neměly být nijak využívány, postrádalo by záznamové zařízení jakýkoli smysl. U obviněné osoby je používán kamerový systém se záznamovým zařízením, na kterém jsou ukládány obrazové záznamy z kamer umístěných vně budov sídla a pracoviště po dobu 48 hodin a uvnitř budov po dobu 5 dnů obviněné osoby. Dochází tedy ke zpracování osobních údajů dle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. je správcem osobních údajů každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů a odpovídá za něj. Obviněná jednoznačně určila účel (tj. ochrana majetku obviněné a ochrana majetku, života a zdraví nejen osob vstupujících do budov, ale i zaměstnanců obviněné městské části) a prostředky, kterým je kamerový systém s obrazovým záznamem. Je tedy správcem a jako správce osobních údajů je povinna dodržovat veškeré povinnosti stanovené jí zákonem č. 101/2000 Sb.

K instalaci kamerového systému správní orgán obecně uvádí, že ho lze s ohledem na jeho zvláštní charakter a možnosti zneužití pořízených záznamů, což umožňuje hrubý zásah do soukromého a osobního života subjektu údajů, použít až teprve tehdy, pokud jsou méně invazivní prostředky nedostačující. Jinými slovy, je třeba v jednotlivých případech uplatňovat zásadu přiměřenosti s ohledem na sledované účely, která zahrnuje povinnost minimalizace získávaných údajů na straně správce údajů. Ze zásady přiměřenosti tak vyplývá, že kamerové systémy lze použít v případě, že se jiná opatření směřující k prevenci, ochraně nebo zabezpečení fyzické povahy, která nevyžadují pořizování obrazových záznamů, ukazují být nedostatečnými anebo nepoužitelnými s ohledem na správcem prezentované legitimní účely.

Jednou ze základních povinností správce osobních údajů je dle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. povinnost zpracovávat osobní údaje se souhlasem subjektu údajů nebo na základě § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona.

V případě zpracování osobních údajů prostřednictvím záznamu z kamerového systému umístěného v prostorách sídla a pracoviště obviněné, ve kterém se pohybují zaměstnanci obviněné, je třeba konstatovat, že podle § 316 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, nesmí zaměstnavatel bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze jeho činnosti narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že jej podrobuje otevřenému nebo skrytému sledování. Toto ustanovení tedy obsahuje jednoznačný zákaz pro zaměstnavatele bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze jeho činnosti narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že jej podrobuje otevřenému nebo skrytému sledování, a představuje zvláštní úpravu zpracování osobních údajů. Správní orgán v této souvislosti dále podotýká, že k vyloučení aplikace ustanovení § 316 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb. nelze použít ani případný souhlas zaměstnance, neboť v souladu s § 4a odst. 1 tohoto zákona odchýlná úprava práv nebo povinností v pracovněprávních vztazích nesmí být nižší nebo vyšší, než je právo nebo

povinnost, které stanoví tento zákon nebo kolektivní smlouva jako nejméně nebo nejvýše přípustné. V případě § 316 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb. se tedy dle názoru správního orgánu jedná o kogentní ustanovení, které obsahuje jednoznačný zákaz pro zaměstnavatele. Takový souhlas je v daném případě z hlediska zákona č. 101/2000 Sb. neúčinný, jelikož se jedná o úkon in fraudem legis, tedy směřující k obcházení zákona. Dle názoru správního orgánu přitom v žádném případě nelze za zvláštní povahu činnosti považovat činnost vykonávanou na recepci nebo přepážkách městské části, kde se například vydávají občanské průkazy.

Správní orgán se ve vztahu ke zpracování osobních údajů zaměstnanců a dalších osob pohybujících se v budovám obviněné i na veřejném prostranství před nimi zabýval možností aplikace některého z právních titulů pro zpracování osobních údajů obsažených v § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb.

V případě kamerového systému umístěného v sídle a na pracovišti obviněné osoby by přicházelo v úvahu pouze užití § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., dle kterého lze osobní údaje zpracovávat bez souhlasu subjektů údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, přičemž současně takové zpracování nesmí být v rozporu s právem subjektů údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života. Správní orgán při posuzování ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. došel k závěru, že ho v daném případě nelze aplikovat s ohledem na část věty za středníkem, resp. po vyhodnocení proporcionality mezi ochranou práv a právem chráněných zájmů správce a zásahem do soukromého a osobního života dotčených osob. Provozování kamer umístěných jednak v objektech obviněné osoby zejména v prostorách čekáren a recepce, tedy místech, kde se občané či zaměstnanci zdržují po delší časový úsek, jednak vně budov na veřejném prostranství dochází ke shromažďování takového množství osobních údajů, které je ve zjevném nepoměru vzhledem k účelu instalace kamerového systému, kterým je ochrana práv a právem chráněných zájmů správce – ochrana osob a majetku uvnitř i vně budov sídla a pracoviště obviněné. Rozsah zpracovaných osobních údajů vychází z počtu a umístění kamer a množství informací získaných o subjektech údajů při takovémto rozmístění kamer, přičemž pouze nepatrná část shromážděných a uchovávaných záznamů obsahuje údaje, které mohou být využity k naplnění určeného účelu. Ve zbytku jsou shromažďovány a uchovávány nadbytečně, tj. dochází k nepřiměřenému zásahu do soukromí dotčených subjektů údajů. Kamerový systém je podpůrným prostředkem k objasňování konkrétních incidentů, přičemž kamery samy o sobě nemohou zajistit žádoucí ochranu ve smyslu účelu vymezeném obviněnou osobou (tedy zabránit nežádoucímu jednání). K naplnění účelu by v tomto případě postačovalo takové umístění kamer, u nichž by se občané a zaměstnanci vyskytovali na pořizovaných záběrech v podstatně nižší frekvenci a nedocházelo by tak k nadměrnému shromažďování jejich osobních údajů. Je-li účelem ochrana osob a majetku, pak by kamery měly snímat jen ta místa, kde jsou umístěny hodnotnější předměty, anebo kde dochází k manipulaci s finanční hotovostí nebo k závažným konfliktům mezi klienty a zaměstnanci či k poškozování majetku, a která lze jen obtížně nebo za vynaložení neúměrných prostředků zabezpečit jiným způsobem.

Při charakterizování kamer a vyhodnocení záběrů z nich vycházel správní orgán z poskytnutých vzorků videozáznamů v délce jedné minuty z každé ze 47 kamer s rozsahem zabírané plochy předané kontrolujícím na CD nosiči na ústním jednání a místním šetření dne 2. listopadu 2017. Při očíslování jednotlivých kamer a jejich umístění se správní orgán řídil očíslováním kamer dle

poskytnuté projektové dokumentace (zakázka číslo 000474) ze dne 16. června 2017 v Seznamu zařízení a kamer, Revitalizace CCTV a technickými výkresy půdorysů jednotlivých pater sídla a pracoviště se zakreslením umístění kamer. Z celkového počtu 47 záběrů z jednotlivých kamer vyhodnotil správní orgán u 23 záznamů, že jimi snímané plochy jsou z hlediska zpracování osobních údajů v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb. Konkrétně se jedná o kamery umístěné na pracovišti obviněné osoby, a to kamery: K02 umístěná nad vchodem pracoviště snímající ulici XX včetně projíždějící tramvaje a protější nemovitosti, K03 snímající prostor čekárny Czech POINTu, K04 umístěná u vchodu do malé Galerie snímající veřejné prostranství, K13 zabírající místnost, kde se vydávají občanské průkazy, snímající jednak čekající osoby, jednak zaměstnance za přepážkou, K14 snímající čekárnu u občanských průkazů, K20 snímající čekárnu v přízemí, K28 označena jako „XX vjezd“ zabírající veřejné prostranství (tj. pozemní komunikaci a chodníky), K29 umístěná u vchodu do pasáže monitorující veřejné prostranství, K30 umístěná v zasedací místnosti zabírající přední lavici, K33 otočná kamera zabírající kostel XX a jeho okolí a ulici XX, K65 označená jako „Galerie z ulice“ zabírající ulici XX, K66 umístěná „Galerie u kostela“ monitorující kostel XX, jeho okolí a ulici XX. Správní orgán dodává, že snímání nemovitosti, která je na posledních dvou záběrech, není v rozporu se zákonem, neboť jejím zřizovatelem je obviněná osoba. V sídle obviněné osoby se jedná o kamery: K41 umístěná na vnější straně budovy snímající náměstí XX včetně části parku, K42, K43, K49, K52, K53, K54, K56 snímající jednotlivé čekárny, dále K46 a K51 zabírající recepci včetně recepční a též místa na čekání, K55 otočná kamera zabírající náměstí XX včetně chodníků.

Zbývající poskytnuté videozáznamy, které zpracovávají osobní údaje, které správní orgán neposoudil jako zpracování v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb., zobrazují zejména vstupy do budov, chodby, parkoviště, průjezdy pro vozidla na parkoviště a jednotlivé přepážky.

Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. je přestupkem škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Podle § 37 zákona č. 250/2016 se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne zejména k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti obviněné osoby. Při stanovení správního trestu tak správní orgán přihlédl především k povaze a závažnosti přestupku, přičemž má na základě § 38 zákona č. 250/2016 Sb. za to, že závažnost přestupku zvyšuje rozsah a množství zpracovaných osobních údajů a doba, po kterou byly osobní údaje takto zpracovávány. Závažnost přestupku pak snižuje skutečnost, že u některých vnějších kamer došlo k úpravě jejich záběru již během kontroly. Polehčující či přitěžující okolnosti ve smyslu § 39 a 40 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci správní orgán neshledal. Po posouzení uvedených skutečností byla stanovena sankce při dolní hranici zákonem stanovené sazby.

Správní orgán považuje ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu skutkové zjištění za dostatečné a na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že obviněný porušil svým jednáním povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat osobní údaje se souhlasem subjektu údajů a bez toho tohoto souhlasu jen za podmínek stanovených v § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona, a proto rozhodl podle § 150 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci příkazem.

Poučení: V souladu s § 150 odst. 3 správního řádu lze u Úřadu pro ochranu osobních údajů proti tomuto příkazu podat ve lhůtě 8 dnů ode dne jeho doručení odpor, kterým se příkaz ruší a řízení pokračuje.

Příkaz je doručen dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání příkazu do datové schránky.

Praha 6. února 2018

otisk
úředního
razítka

Vanda Foldová
ředitelka odboru kontrolního